

Com serien els resultats electorals amb la fórmula Hare?

Son ben conegudes les raons de la UCD, a l'època del Sr.Suárez, per haver seleccionat la fórmula d'Hondt, entre totes les existents, a fi d' assegurar la distribució dels escons entre les diferents candidatures presentades. I calia fer-ho d'una manera ben calculada: la qüestió era el perill de les candidatures d'esquerra, sobretot la del PCE, que calia neutralitzar el màxim possible per "evitar problemes amb l'exèrcit", i també assegurar la victòria en front del possible rival a batre, com era el PSOE, que llavors es presentava com un partit marxista. I la UCD va triar la fórmula que més els afavoria: la fórmula d'Hondt, encara vigent. A més a més es precisava altres càlculs: evitar la dispersió de molts vots per la gran quantitat de partits existents en els primers temps de la democràcia espanyola, i per fer això calia triar la província com a circumscripció electoral (criteri territorial, fixant un mínim de 2 diputats per província per afavorir a la població rural (si Àvila té 2 escons, aleshores Barcelona n'hauria de tenir 104, en canvi en té 31), i seguint criteris poblacionals (el món rural per sobre el món urbà puix que interessaven més les zones rurals que les urbanes per la concentració de zones obreres (a Barcelona un escó val 120.000 vots (infrarepresentada), i a Sòria val 35.000 (sobrerepresentada)); amb llistes tancades i bloquejades per a no perdre poder; i sense tenir en compte la resta de vots, ni el fet que un partit nacionalista pot ser majoritari en la comunitat autònoma i minoritari a nivell nacional (IU amb 963.040 vots té 2 escons i CiU amb 774.317 en té 10).

El fet és que Barcelona té assignats 31 escons, amb un total de 3.875.229 de cens, i Teruel en té 3 per 137.833, i si fem una regla de tres veurem la diferència: Barcelona hauria de poder tenir 84 escons perquè la representativitat fos proporcional. I un altre aspecte força sorprenent és que IU tingui 2 escons amb 963.040 vots, i CiU en tingui 10 amb 774.317, quan IU n'hauria de tenir 14-15 (més de 800.000 vots es queden com a nul perquè CiU és majoritària a nivell nacional i , en canvi, té un percentatge de 3'05% i IU 3,80% a nivell estatal. I si parlem del valor del escó tenim que el de Barcelona val 65.471 per al PSOE, 98.824 li costa a ERC, 77.431 a CiU, i 482520 a IU (dividint el total de vots vàlids pel nombre d'escons). Entre el PSOE i el PP suposen el 84% dels escons , la qual cosa suposa un bipartidisme de fet. I per això l'han escollit, i per això hi ha tanta reticència a canviar de fórmula electoral.

De manera que el sistema escollit no és, ni molt menys, el més representatiu per la senzilla raó de que no és el més proporcional. Aquest sistema sempre afavoreix als partits majoritaris perquè la distribució es fa linealment dividint el nombre de vots vàlids per 1, 2,3,4,5,6... fins que s'han cobert tots els escons en joc, provocant que cada vegada es dobli o tripliqui el valor dels vots per aconseguir un escó.

En canvi, la fórmula Hare és la més representativa perquè és la més proporcional. He pensat que la millor manera d'explicar aquesta fórmula és veure com es calcula de una forma pràctica a partir de les darreres eleccions generals 2008 a nivell estatal. Aquesta fórmula es utilitzada en Alemanya, Bèlgica, Grècia, Islàndia, Dinamarca...

Primer s'ha de trobar una quota dividint la suma total dels vots vàlids pel nombre total d'escons: $24.310.478 / 350 = 69.459$. Aquesta quota és la base de distribució perquè un escó ha de valer un mínim de 69.459 vots, la quota. I es tindran tants escons com quotes es tinguin, tenint en compte les restes majors. Així que el PSOE tindrà $11.064.524 / 69.459 = 159$ escons. I a continuació haurem de calcular les restes multiplicant 159 (escons) $\times 69.459$ (quota) $= 11.043.981$, i dividint el resultat per els vots vàlid: $11.043.981 - 11.064.529 = 20.543$. Si fem les mateixes operacions amb IU tindriem: 963.043 (vots vàlids): $69.459 = 13$ escons, $13 \times 69.459 = 902.967$ - $963.043 = 60.076$ (els vots sobrants. En cas que sigui necessari cobrir el 350 escons classifiquem les restes de més grans a més petites i anem distribuïnt els

escons que falten.. La distribució d'escons és la següent: PSOE=159, PP =146, CiU= 11, PNV=4, ERC=4, IU= 13,CC=3,UPyD=4, Na-Bai=0. El total d'escons resultants és de 345, i fen falten 5 més, que haurem de buscar en les restes més grans:Na- Bai =0,89366(+1), ERC=0,88096 (+1), IU=0.60073 (+1), PP=28959 (+1), UPyD=0,25699 (+1). Ja tenim tots els 350 escons totals.

Aquest sistema reflecteix molt millor la complexitat d'una societat plural i heterogènia, i es veu que els partits majoritaris tenen menys representació que amb la fórmula d'Hondt. No es penalitza als minoritaris sinó que tenen la representació més proporcional i més representativa. És cert que no s'elimina el bipartidisme, però no es possible que IU tingui una davallada tan injusta i desproporcional, ni que UPyD tingui un sol escó. ERC té un escó més també. La Ley d'Hondt provoca sobrerrepresentacions, i infrarrepresentacions, comportaments de recerca del vot útil, gran quantitat de vots perduts com si no estiguessin, com si fossin nuls. Tenen escó els mateixos que amb la fórmula d'Hont, però els resultats són més proporcionals i equitatius, i no es perden tants vots És, en definitiva, una fórmula a tenir en compte si es vol més qualitat democràtica.